

Anna Dąbrowska

Rewolucja w uczeniu

Acta Scientifica Academiae Ostroviensis nr 8, 167-172

2001

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ANNA DĄBROWSKA

Rewolucja w uczeniu

G. Dryden, J. Vos, *Rewolucja w uczeniu*, Warszawa 2000, s. 543

Książka pt. „Rewolucja w uczeniu” dwójga autorów: G. Drydena i J. Vos to światowy bestseller na temat możliwości poznawczych człowieka oraz najważniejszych odkryć i koncepcji, które zdaniem autorów nadadzą kształt edukacji w nowym tysiącleciu. Myślą przewodnią tej książki jest pogląd, że jeżeli większość ludzi ma skorzystać z nowych czasów, pilnie potrzebne są nowe metody uczenia się. Mają one służyć nie tylko dzieciom, które dopiero rozpoczynają edukację, lecz także ludziom dorosłym. Jest to więc swoistego rodzaju poradnik i jednocześnie przewodnik pomagający w dostosowaniu się do zmian, jakie w ogromnym tempie następują we współczesnym świecie, które zmuszają człowieka do ciągłego uczenia się i adoptowania do nowych sytuacji. Książka ta pomaga też przejąć kontrolę nad własną przyszłością i wyjaśnia, że rewolucja w uczeniu się możliwa jest dzięki dwóm głównym elementom: wspinałym odkryciom w dziedzinie badań mózgu oraz natychmiastowej dostępności informacji i wiedzy.

„Rewolucja w uczeniu” zawiera piętnaście rozdziałów, a każdy z nich składa się z podrozdziałów oraz tzw. stron planszowych przedstawiających ogólny przegląd książki. Strony planszowe na początku każdego rozdziału są jego streszczeniem i taki właśnie układ graficzny jest przygotowaniem czytelnika do wyćwiczenia umiejętności szybkiego czytania i udowodnienia, że możliwe jest wyuczenie umiejętności wydajnego przyswajania informacji.

G. Dryden i J. Vos przekonują, że współcześnie zdecydowana większość uczniów musi stać się pewnymi swoich możliwości, samodzielny i twórczy „menedżerami” własnej przyszłości, gdyż jest to

ważny element do osiągnięcia sukcesu. Osiągnięcie go możliwe jest jedynie wtedy, jeśli zrezygnujemy z dawnego modelu szkoły, który zdaniem autorów już się przeżył. Niezbędne jest, abyśmy zaczęli korzystać z metod przyspieszonego uczenia. Autorzy wymieniają i charakteryzują najważniejsze z nich. Metody te są przejrzyste i możliwe do zastosowania od zaraz i wszędzie tam, gdzie dziecko ma dostęp do komputera. Bardzo istotną sprawą, na którą zwracają uwagę jest uświadomienie czytelnikowi, iż:

a) pięćdziesiąt procent naszej zdolności uczenia rozwija się w ciągu pierwszych czterech lat życia, czyli najważniejszymi nauczycielami dziecka są rodzice,

b) nauka jest najbardziej efektywna wówczas, kiedy sprawia radość.

W pierwszym rozdziale G. Dryden i J. Vos wymieniają i charakteryzują szesnaście głównych tendencji, które kształtują naszą przyszłość. I właśnie one powinny zostać uwzględnione przy tworzeniu nowych systemów i metod nauczania. Autorzy „Rewolucji w uczeniu” twierdzą, że wyżej wspomniane tendencje po zharmonizowaniu z nowymi metodami uczenia i nauczania zmienią oblicze przemysłu, państw i świata w którym żyjemy oraz charakter systemu kształcenia.

W rozdziale pierwszym wciąż przewija się myśl, że przełom w edukacji jest niemożliwy bez rosnących inwestycji w nowe metody kształcenia i uczenia się. Następnie przedstawiają trzynaście kroków prowadzących do stworzenia społeczeństwa ludzi uczących się. Przekonują po raz kolejny, że tradycyjny system edukacyjny jest przestarzały i potrzebne jest w tej chwili aktywne tworzenie nowych systemów kształcenia. Jednak prawdziwa rewolucja nie ogranicza się do systemu szkolnictwa, lecz chodzi o to, by nauczyć się, jak się uczyć, jak myśleć i poznać nowe techniki, które można zastosować do rozwiązania każdego problemu i to bez względu na wiek człowieka. Rewolucja w uczeniu się to nie tylko zmiana sposobów nauczania w szkołach. Chodzi o stworzenie prawdziwego społeczeństwa ludzi uczących się, a do tego celu wymagane jest zgranie trzynastu odrębnych, ale powiązanych ze sobą dziedzin, które autorzy kolejno przedstawiają i charakteryzują.

Uświadamiają każdemu z nas, że to właśnie człowiek jest właścicielem najpotężniejszego komputera, jakim jest mózg, który posiada właściwości nieustannego uczenia się od urodzenia aż po kres życia. Badacze mózgu stale dokonują ważnych odkryć, które będą miały ogromny wpływ na uczenie się, zapamiętywanie, zdrowie oraz naszą zdolność zachowania sprawności umysłowej przez całe życie. Każde z tych zagadnień jest szeroko opisane w rozdziale trzecim.

W rozdziale zatytułowanym „Przewodnik samouka”, autorzy wskazują na dwadzieścia kroków zmierzających ku szybszej, lepszej i łatwiejszej nauce oraz jedenaście kroków do sukcesów w sporcie. Wszystkie są scharakteryzowane i objaśnione bardzo przystępnie i sugestywnie. Metody przedstawione w tym rozdziale są proste i pomagają zapamiętywać wszystko znacznie skuteczniej, nawet jeśli nie znamy bliżej techniki przyspieszonego uczenia.

Następnie podają wskazówki, jak myśleć, by znajdować wspaniałe pomysły. Jeden z autorów „Rewolucji w uczeniu” przekonuje, że pomysł jest nową kombinacją starych elementów. Po prostu nie ma nowych elementów, są tylko nowe kombinacje i jest to zdaniem autorów klucz do tworzenia nowych rozwiązań. A metody stosowane do wyszukiwania wspaniałych pomysłów opierają się na niebywałych możliwościach ludzkiego umysłu. Dodatkowo autorzy mobilizują czytelnika do twórczego myślenia stwierdzeniem, że nie ma żadnego usprawiedliwienia by nie stać się wielkim.

Prawdziwą perłą wiedzy dla przyszłych matek jest rozdział szósty. Zaczyna się on wskazówkami dotyczącymi prawidłowej diety przyszłych matek i wyjaśnieniem czemu służy takie właśnie odżywianie. Autorzy wyjaśniają mechanizmy zachodzące w mózgu dziecka w czasie dziewięciu miesięcy przed narodzeniem i jakie ma to znaczenie dla jego późniejszych zdolności do nauki.

Kontynuacją tego rozdziału jest następny, który podpowiada jak najlepiej wykorzystać decydujący okres życia dziecka tj. od urodzenia do dziesiątego roku życia. Autorzy wyjaśniają jak można wzbogacić inteligencję dziecka w tym właśnie wieku, jak szybko i łatwo można nauczyć je pisać i czytać.

Tajemnice efektywnej nauki opisywane są w rozdziale ósmym.

Dowiadujemy się w nim jak stworzyć system szkolnictwa nastawiony na sukces. Jakie czynniki i warunki muszą być spełnione, aby człowiek mógł osiągnąć w jak najkrótszym czasie sukces.

Bardzo cennych wskazówek dla nauczycieli i instruktorów nowego stulecia dostarcza rozdział dziewiąty. Autorzy wymieniają sześć podstawowych zasad właściwego nauczania i udowadniają, że prawdziwa nauka to nauka szybka i zabawna. Zwrócono też uwagę na nieocenioną rolę muzyki w życiu człowieka. G. Dryden i J. Vos przekonują, że pozytywne nastawienie i dobrze dobrane gry edukacyjne mają ogromny wpływ na efekty uczenia. Podają sposoby na naukę języka obcego w rekordowo krótkim czasie oraz techniki, dzięki którym można poprawić wyniki nauczania o kilkaset procent.

Rozdział dziesiąty uczy jak rozpoznać własny styl uczenia się i wykorzystać różne rodzaje inteligencji. G. Dryden i J. Vos udowadniają, że każdy uczeń, każdy człowiek ma własny, dominujący styl uczenia się i talent. W rozdziale tym czytelnik może znaleźć definicje siedmiu ośrodków inteligencji, które rozpoznał i badał H. Gardner. Dzięki nim człowiek może określić swój styl nauki i pracy, a co za tym idzie osiągnąć powodzenie w nauce i karierze zawodowej.

„Rewolucja w uczeniu” idzie z pomocą rodzicom i opiekunom tych, których określamy opóźnionymi w rozwoju lub dziećmi z problemami w nauce. Autorzy ukazują przyczyny opóźnień rozwojowych, a także sposoby uczenia, nadrabiania zaległości oraz ich rezultaty po wdrożeniu odpowiedniego programu nauczania.

Kolejny rozdział przybliży czytelnikowi zjawisko, które w obecnym świecie zatacza coraz szersze kręgi, a jeszcze nie do końca wiadomo jakimi metodami można skutecznie je zwalczać. Problem dotyczy porzucania szkół przez młodzież wciągana w nałogi i grupy przestępcze. G. Dryden i J. Vos opisują szkoły, w których uczniowie, dzięki zastosowaniu odpowiednich metod, po prostu uwielbiają ją. Wymieniają osiem sposobów stosowanych z powodzeniem do zapobiegania porzucania szkół przez młodzież. Prezentują też program ruchu „Super Camp” zajmujący się oddziaływaniem na młodzież w taki sposób, aby skutecznie odciągać ich od narkotyków, alkoholu i grup przestępczych.

Rozdział trzynasty roztacza przed czytelnikiem wizję szkół przyszłości. Autorzy uważają, że należy zmienić państwowe systemy szkolnictwa i wprowadzić nowe, które będą osiągnięciami w dziedzinie edukacji na miarę XXI wieku. Przedstawionych jest też dwanaście kroków wiodących ku stworzeniu wspaniałego systemu szkolnictwa, które muszą być uwzględnione przy tworzeniu szkół przyszłości. Obok propozycji stworzenia doskonałego systemu nauczania J. Vos przedstawia systemy oceniania zalecane w XXI wieku.

Przedostatni rozdział książki nosi tytuł: „Przyszłość świata biznesu”. Autorzy wskazują na możliwości stwarzane przez multimedia. Twierdzą, że każda innowacja w uczeniu się i nauczaniu daje szansę przekształcenia nowych metod nauczania w produkt handlowy dzięki wykorzystaniu właśnie multimediiów. Wszyscy, którzy w swoim życiu czegoś dokonali, obojętnie w jakiej dziedzinie, i którzy w związku z tym posiadają wiedzę specjalistyczną, mogą wielokrotnie ją powielać za pomocą interaktywnych multimediiów i łączności sieciowej. Autorzy prezentują również w tym rozdziale rezultaty szkoleń prowadzonych z zastosowaniem metod przyspieszonego uczenia.

Treść ostatniego rozdziału przekonuje nas, że każdy kraj może przeprowadzić rewolucji w uczeniu. Autorzy podają gotową, wypracowaną przez siebie receptę na to, by rewolucja w uczeniu przebiegała jak najszybciej. Przedstawione są też wzorce stworzenia szkoły XXI wieku oraz programu „klasy jutra”. G. Dryden i J. Vos twierdzą, że w świecie biznesu również nie brakuje modelowych rozwiązań zasad rewolucji w uczeniu, na dowód czego prezentują przykłady. Przedstawiają też najlepsze sposoby zdobywania dyplomu, style zarządzania firmą, sposoby połączenia sfery biznesu z możliwościami multimediiów i pracą nauczycieli oraz zachętę do stworzenia własnego wzorca szkoły przyszłości.

G. Dryden i J. Vos podróżując po świecie szukali przełomowych odkryć w szkołach, firmach i różnych społecznościach. Byli obserwatorami i uczestnikami rewolucji informacyjnej, współpracowali też z innymi osobami mającymi swój udział w zmianie sposobu w jaki uczy się świat. „Rewolucja w uczeniu” przekonuje czytelnika o tym, że dosłownie wszystko jest dziś możliwe i że do nas należy kształto-

wanie przyszłości. Myślą przewodnią tej książki jest pogląd, że jeżeli większość ludzi ma skorzystać z „nowych czasów”, pilnie potrzebne są nowe metody uczenia się. „Rewolucję w uczeniu” czyta się z ogromną przyjemnością i zaciekawieniem, gdyż każdy z rozdziałów proponuje nowatorskie rozwiązania w uczeniu, niespotykane dotychczas metody przeznaczone dla każdej grupy wiekowej.

Książka jest doskonałym praktycznym podręcznikiem przedstawiającym klasyczną wizję psychospołecznego rozwoju człowieka. Praca jest wszechstronnym źródłem informacji przydatnym dla rodziców, studentów, nauczycieli przedszkoli, nauczycieli i wychowawców wszystkich rodzajów szkół, nie wyłączając specjalnych, a także dla przedsiębiorców. Gorąco zachęcam wszystkich do uważnego przestudiowania tej pozycji.